

Hr. Kamal Qureshi har fuldstændig ret i, at det kan godt være dyrere at købe nogle konsulentydelse. Til gengæld kan det også være billigere på længere sigt, fordi man ikke er bundet af nogle medarbejdere heller, hvis man ikke lige skal bruge dem i en periode, eller andet. Så jeg synes faktisk, det kunne være en god løsning.

Men jeg kan jo ikke love noget, jeg kan ikke love, at der bliver lagt for 5 mio. kr. opgaver, så fru Margrethe Vestagers tolkning var måske lige i overkanten. Men jeg har intet imod, at vi vil købe en række gode ydelser hos Videnscenteret.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg undskylder endnu en gang over for ligestillingsministeren, at hun ikke blev kaldt ligestillingsminister.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Det Politisk-Økonomisk Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Op-hold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 106: Forslag til lov om ændring af lov om ændring af lov om lige løn til mænd og kvinder. (Løn-oplysninger).

Af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen).

(Fremsat 20/2 2002).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Flemming Oppfeldt (V):

Venstres ordfører er desværre forhindret i at være her og holde sin ordførertale, så jeg gør det i stedet for.

I foråret 2001 vedtog den tidligere regering ændringer til lov om lige løn til mænd og kvinder, hvor arbejdsgivere med mere end 10 ansatte blev forpligtet til at lave kønsopdelt lønstatistik.

I forbindelse med lovbehandlingen sidste år ankede Venstre over problemer med manglende sikkerhed for anonymitet, når man forlangte lønstatistik for så få medarbejdere. Samtidig ankede vi over de øgede administrative byrder for virksomhederne, når der skulle udarbejdes en sådan statistik.

Endelig stillede Venstre sig stærkt kritisk over for dette statistiske instrument til sikring af lige løn mellem kønnene, idet statistikken udelukkende ville kunne bruges til lønsammenligning af løn mellem køn efter stillingsbetegnelse. Statistikken ville dermed udelukkende kunne anvendes til sammenligning af løn imellem køn, stillingsbetegnelse og anciennitet, hvilket efter Venstres opfattelse er alt for snæver en ramme for en seriøs vurdering for lige løn for lige arbej-
de.

Det ligger Venstre på sinde, at løndannelsen ikke er diskriminerende. Det er jo usmageligt, når arbejdskraft ikke værdsættes på lige vilkår for lige arbejde. Der skal efter dette lovforslag ikke herske tvivl om, at Venstre på ingen måde har sympati for virksomheder, der forskelsbehandler deres arbejdskraft, heller ikke med kønsaspektet som begrundelse.

Det ligger samtidig Venstre på sinde, at lige løn betinger lige arbejde. Det er netop her, at loven, som den er blevet udformet i foråret 2001, har sin svaghed. Der er nemlig ingen nuancering i de krævede lønstatistikker.

Fagbevægelsen og den gamle regering går med den vildfarelse, at løn afhængig af stillingsbetegnelse og anciennitet vel ikke er den største fejlvurdering, man kan foretage, hvis man ønsker at holde fast på sine engagerede og dygtige medarbejdere.

For at man kan tale om lige arbejde og dermed kræve lige løn, må man erkende, at lige arbejde kræver medarbejdere med bl.a. samme uddannelse, kompetence, engagement, erfaring og samarbejdsevne. Vigtigheden af sådanne målestokke er forskellig fra branche til branche, og derfor kræver det en konkret vurdering fra gang til gang, hvilken af disse målestokke man skal gøre gældende for at kunne sammenligne arbejde som værende lige og dermed berettiget til lige løn.

Kl. 13.25

Med ovennævnte i mente finder Venstre det hensigtsmæssigt, at vi beder arbejdsmarkedets parter om at sætte sig sammen og finde en metode til en bedre sikring af lige løn. Resultatet af denne øvelse imellem arbejdsmarkedets parter

ville være væsentlig mere brugbar, end hvad 179 folketingsmedlemmer vil kunne »kloge« sig frem til.

Derfor anbefaler vi lovforslaget, hvorefter beskæftigelsesministeren får mulighed for at udsætte loven fra foråret 2001, indtil arbejdsmarkedets parter har fundet en bedre løsning på lige-lønsproblemerne.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Nu ved jeg jo ikke, hvor meget man kan gå i kødet på Venstres ordfører, når Venstres ordfører ikke er ordfører på det her område. Det har måske lidt at gøre med, hvor meget man så i virkeligheden prioriterer det her ligelønsområde, at man ikke kan sende ordføreren på området.

Nu har vi lige slagtet Videnscenteret, nu skal vi så også slagte den lønstatistik, der skulle ligge til grund for, at man kunne gå ind og ændre på de uligelønsforhold, der er.

Vi har haft ligelønsloven i 26 år. Der er stadig væk 12 pct.s forskel på kvinders og mænds lønforhold, og jeg vil gerne spørge Venstre: Hvad er det, I vil sætte i stedet? Hvad er det, I vil, i stedet for denne her statistik, som skulle kunne ændre på de 12 pct.?

Første næstformand (Svend Auken):

Forretningsordenen er altså sådan, at vi helst skal tale i tredje person: »Hvad vil Venstre gøre« og ikke »I«. Det er ikke nogen alvorlig forseelse, men sådan er reglerne.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Ligesom Enhedslistens ordfører gav udtryk for, kan også jeg sige, at Venstre i dag taler til min nysgerrighed vedrørende det her spørgsmål.

Skulle man tage ministerens lovforslag som et udtryk for, at nu ville man lægge en del af ansvaret for arbejdsmarkedspolitikken over til parterne, hvad man jo ikke ønskede at gøre med hensyn til eksempelvis deltidsspørgsmålet og en række andre sager, så kunne man jo selvfølgelig tage det som udtryk for noget positivt; det tror jeg nu ikke er tilfældet.

Derfor vil jeg spørge Venstres ordfører hr. Flemming Oppfeldt: Hvad er egentlig dine – undskyld – Venstres ideer? Hvad er Venstres ideer til at nedbryde de systematiske lønforskel-le, der er på det danske arbejdsmarked? Det er nemlig sådan, at man tilkendegiver i lovforslaget, at man ikke mener, at lønstatistikker er en

hensigtsmæssig måde at gøre det på, hvorfor vi må spørge Venstre, hvad der så er hensigtsmæssigt.

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

At det er mig, der er ordfører i dag, og ikke den oprindelige ordfører, er ikke et udtryk for en deklassering af emnet, bestemt ikke, jeg er en meget kompetent reserveordfører.

Men så vil jeg sige, sådan sagt med menneskesprog, at det, vi sætter i stedet, er den danske model. Det er, at vi prøver at få den danske model til at fungere, ved at arbejdsmarkedets parter sætter sig sammen med vores dygtige ministre, som evner at tale med arbejdsmarkedets parter, og så får gjort noget reelt ved problemet frem for at lave en papirstatistik, som belaster virksomhederne, som påfører virksomhederne omkostninger, som kræver, at virksomhederne skal bruge timer på at lave en sådan statistik – kun papir, ingen ligestilling.

Det er sådan set det, der er problemstillingen her, så vi vil altså give den danske model en chance. Og det kan selvfølgelig ikke sammenlignes med deltidsarbejde, for det er et spørgsmål om rettigheder, om minimumsrettigheder for lønmodtagerne i vort samfund.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Nu havde jeg sådan som udtryk for den almindelige husorden frafaldet ordet i første omgang. Da jeg erfarede, at det ikke var ordføreren, men en stedfortræder, syntes jeg ikke, man kunne gå til den stedfortrædende ordfører. Men når nu den stedfortrædende ordfører erklærer sig kompetent, er vi jo næsten nødt til at få svarene på, hvilket nyt der er kommet. For lovforslaget her har faktisk været i høring. Arbejdsmarkedets parter har drøftet det, og de har faktisk også givet indstillinger om, hvordan det skal være.

Kl. 13.30

Det, der er problemet, er, at arbejdsmarkedets parter ikke er enige, for den part, som har problemet med, at der ikke er ligestilling lønmæssigt, nemlig arbejdsgiverne, ønsker ikke at blive forpligtet. Derfor er spørgsmålet: Er det ikke mere korrekt at sige, at man gerne vil have loven udskudt, sådan at arbejdsgiverne kan komme med en model, som de kan give til regeringen, som så kan vende tilbage med arbejdsgivernes model, eftersom man ikke ønsker at følge de hø-

ringssvar, som én gang er kommet fra begge parter? Er det ikke sådan, det hænger sammen?

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg skal for det første tilslutte mig hr. Ole Sohns spørgsmål, og bagefter vil jeg gerne sige lidt om denne her danske model. Denne her ellers fortrinlige danske model har i perioder af sin levetid ikke været særlig glad for at få kvinderne ind på arbejdsmarkedet, fordi de fungerede som løntrykkere. Så man kan ikke bare sige, at fordi vi har en dansk model, så sikrer den, at der kommer ligestilling i Danmark. Sådan er det bestemt ikke.

For det andet vil jeg sige, at jeg meget godt kan lide, at man går ind og laver aftaler mellem arbejdsmarkedets parter, men man må vel også sige, at hvis arbejdsmarkedets parter skal kunne tage stilling til de her ting, har de behov for viden om, hvad der foregår på feltet. Det er jo det, der er intentionen bag den her lovgivning, nemlig at få noget statistik, som arbejdsmarkedets parter kan tage stilling til forud for lønforhandlingerne.

Det er altså ikke et spørgsmål om, at man blander sig i parternes beslutninger på arbejdsmarkedet, men et spørgsmål om, at man leverer et stykke viden, de kan tage stilling ud fra.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Desværre ønskede hr. Flemming Oppfeldt ikke at delagtiggøre os andre i Venstres overvejelser om, hvilke politiske initiativer man kunne forestille sig på det her område.

Så et andet spørgsmål: Hr. Flemming Oppfeldt redegjorde i sin ordførertale for, at en række faktorer spiller ind på spørgsmålet om lønforhold. Det var forskel i uddannelse, arbejdserfaring, kompetencer og andet.

Jeg skal til hr. Flemming Oppfeldt sige, at Dansk Arbejdsgiverforening, som jo normalt er en partner, man ønsker at læne sig op ad for Venstres vedkommende, i år 2000 offentliggjorde en større undersøgelse om lønforskelle på det danske arbejdsmarked. Når der i undersøgelsen er taget højde for forskelle i eksempelvis uddannelser, kompetencer og uddannelsesbaggrund, er der stadig væk en lønforskel på op mod 11 pct. på arbejdspladser inden for DA-området. Hvad skyldes dette, vil jeg spørge hr. Flemming Oppfeldt.

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Nu er det hverken mig eller Venstre, der er ansvarlig for alle forskelle her i vores samfund og de udfordringer, der måtte være, men regeringen erkender, at her er et område, der skal gøres noget ved. I stedet for at lave en papirplan siger vi: Lad os springe en sådan papirplan over, for vi får bare nogle statistikker frem, og så kan man altid diskutere, om de er tilstrækkelig præcise, og om de giver de her nuanceringer.

I stedet for at gøre det ville det være bedre at samle vores ressourcer med arbejdsmarkedets parter og med regeringen om at prøve og se, hvad vi kan gøre for at finde nogle løsninger derude, således at vi fremmer ligestillingen. Det er sådan set det, der er formålet med det her forslag. Samtidig friholder vi virksomhederne for et meget stort administrativt bøv, og det er en del af Venstres politik og regeringens program.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Jeg kunne bestemt ikke finde på at beskyldte Venstre for at have ansvaret for de lønforskelle, der måtte være på det danske arbejdsmarked. Jeg kunne til gengæld tænke mig at kræve af en borgerlig regering i Danmark, at den sammen med det resterende Folketing går foran i kampen for at skabe ligeløn på det danske arbejdsmarked. Det er krav, man kan tillade sig at stille også over for et regeringsbærende politisk parti som Venstre.

Derfor bliver jeg nødt til at spørge hr. Flemming Oppfeldt igen: Når der bliver taget højde for uddannelsesforskelle, kompetenceforskelle osv., og der stadig væk er forskel på den løn, mænd og kvinder får udbetalt i Danmark, kunne hr. Flemming Oppfeldt så ikke forestille sig, at adgang til oplysninger om forskellene kunne medvirke til, at kvinder på den enkelte arbejdsplads kunne fremme deres egen lønsag?

Kl. 13.35

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg synes, at det var et meget, meget interessant svar, jeg lige fik dér omkring det her med statistikken, altså at vi altid kan diskutere, om den er tilstrækkelig præcis. Ja, det må man sige ja til. Sådan er det jo med al videnskab, sådan et det med al statistik. Det er ikke objektive sandheder, men pejlemærker, som vi så kan tage stilling på baggrund af. Det er ting, man skal forholde sig

kritisk til. Sådan er det med statistik, sådan er det med videnskab. Den kan ikke skabes objektivt.

Men hvis man skal føre Venstres ordførers bemærkninger ud i livet, betyder det, at vi skal fjerne al videnskab i Danmark. Det er man selvfølgelig også godt på vej til med alle de her råd og nævn, som skal væk. Men at al videnskab i Danmark er fuldstændig ligegyldig, fordi den ikke er tilstrækkelig præcis til, at man kan bruge den til noget, er det dét, Venstres ordfører mener?

Den lønstatistik er afgørende for, om arbejdsmarkedets parter kan få fundet ud af, hvad det er, der er årsagen; hvad er det for nogle brancher og firmaer, hvor lønforskellen bliver så stor, at den giver sig udslag i statistikkerne?

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Jeg vil bare sige, at Venstre ikke har parkeret sine ligelønsbestrebelse i en statistik og i en diskussion om, hvorvidt vi skal have et stykke papir mere eller mindre. Der er jo øjensynlig flere her i Folketingssalen, der jo er ganske godt inde i, hvordan vilkårene er derude, og vi har masser af viden. Så lad os springe den del af det over og lad os gå direkte til noget handling. Baggrunden for, at forslaget er blevet fremsat sådan her, er, at vi med vores dygtige ministre i spidsen og arbejdsmarkedets parter prøver at skabe egentlige resultater.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det fru Mette Frederiksen som ordfører.

Mette Frederiksen (S):

Jeg skal indledningsvis sige, at Det Radikale Venstre bakker op om de socialdemokratiske holdninger, der måtte komme til udtryk nu. Jeg skal således i fraværet af vores ordfører på området fremføre Socialdemokratiets holdninger.

Et af de mest elskede slogans på højrefløjen er, at lov er lov, og lov skal holdes. Det er et princip, som vi naturligvis også holder meget af. Faktisk så meget, at vi også gerne så det fremført i debatten om ligeløn. For sandheden er jo, at vi har en ligelønslov i Danmark, som bliver overtrådt hver evig eneste dag.

I Socialdemokratiet piner det os fortsat at vide, at der også i dag er kvinder, der går på arbejde uden at få det samme ud af det som deres mandlige kolleger.

I dag, 26 år efter at loven om ligeløn blev vedtaget her i Folketinget, er der stadig en massiv og voksende forskel på mænds og kvinders løn. Problemet er, at det ofte er meget svært at dokumentere lønforskellen. Mange kvinder ved måske i virkeligheden slet ikke, at de er udsat for løndiskrimination.

Den lov, der nu foreslås ændret, var netop et forsøg på at imødekøbe og afhjælpe denne problematik. Dels ved at give lønmodtageren den simple ret til at tale om, hvad man egentlig tjener, dels ved at forpligte alle virksomheder med mere end 10 ansatte til at udarbejde en kønsopdelt lønstatistik, hvis og såfremt medarbejderne stiller krav om det. Dette lovforslag vil gudske lov ikke afskaffe den første del af loven, så lønmodtageren kan altså så at sige bibeholde den nyvundne ytringsfrihed. Men den anden del af loven bliver altså nu udsat på ubestemt tid.

Hvad er så begrundelsen for dét? I bemærkningerne står der, at indsatsen for at begrænse lønforskelle mellem mænd og kvinder kan foretages på mange måder, samt at indførelsen af krav om kønsopdelt lønstatistik efter regeringens opfattelse ikke er den mest hensigtsmæssige måde. Det er synd at sige, at der er tungtvæjende argumenter bag loven. Eneste argument er, at det er uhensigtsmæssigt for virksomhederne at udarbejde en lønstatistik. Det vil tage hele 2 timer for den pågældende virksomhed at udføre den, hvis og såfremt man ikke er tilmeldt LetLøn.

Men disse forholdsvis beskedne administrative byrder falder altså kun på virksomheder, hvor det af en medarbejder- eller en lønmodtagerrepræsentant, af et fagforbund eller af Ligestillingsnævnet kræves, at der udarbejdes en statistik. Overholder virksomheden loven om ligeløn, hvad man har haft 26 år til at finde ud af at gøre, er det faktisk ret usandsynligt, at nogen overhovedet vil bede om at få lavet statistikken.

Og hvad er det så for andre mere hensigtsmæssige tiltag, regeringen vil tage? Ja, man vil opfordre arbejdsmarkedets parter til at komme med forslag til, hvordan man kan arbejde videre med ligelønsproblemet. Jeg vil gerne helhjertet tilslutte mig den opfordring, men jeg synes ærlig talt, at en opfordring er en noget sølle erstatning for en lov.

Det redskab til at afsløre ulige aflønning, som loven udstyrer bl.a. fagbevægelsen med, bliver nu erstattet af en slatten klud i form af en opfordring til at løse det med arbejdsgiverne. Hele li-

gelønsområdet er jo et eksempel på, at det kan være nødvendigt for staten at gribe ind på arbejdsmarkedet.

Kl. 13.40

Kønsdiskrimination i aflønning er noget, som arbejdsmarkedets parter har haft meget vanskeligt ved at løse, måske fordi toppen både hos fagbevægelsen og blandt arbejdsgiverne altid har været domineret af mænd. Det er derfor, at den gamle regering valgte at bryde ind.

Nu har vi debatteret lovforslaget om deltid, og jeg synes, det er bemærkelsesværdigt, at regeringen på deltidsområdet ikke har nogen skrupler mod at gribe ind i forhandlinger mellem arbejdsmarkedets parter. Her falder hævdevundne principper på striben, for at arbejdsgiveren kan få lov til at deltidsfyre folk, og det sker oven i købet, selv om arbejdsmarkedets parter ikke selv ønsker denne lovgivning.

Men på ligelønsområdet er situationen en anden. På ligelønsområdet, hvor arbejdsmarkedets parter ikke har præsteret nogen som helst fremskridt, og hvor de tværtimod er gået tilbage, viger regeringen i en stor bue uden om.

Nu er lovens ikrafttræden deponeret hos vores nye beskæftigelsesminister, og jeg nærer ærlig talt alvorlig tvivl om, hvorvidt reglerne om at offentliggøre en kønsopdelt lønstatistik nogen sinde træder i kraft under den nuværende regering. For er sandheden ikke, vil jeg spørge ministeren, at det ikke er de håndøre, som vil gå til administration af ordningen, der er problemet? Det er tværtimod afsløringen af, hvor mange millioner af kroner virksomhederne sparer ved at underbetale kvinder, der er problemet.

Socialdemokratiet kan på ingen måde støtte dette lovforslag.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg erkender fuldt ud, at der er et problem med ligeløn. Derfor lod jeg mig også involvere i de forhandlinger, vi havde sidste år, selv om jeg sagde nej ved førstebehandlingen. Men da jeg erkendte, at der var nogle problemer, var jeg med i de ordførermøder, vi havde. Jeg er den eneste af de tilstedeværende ordførere i år, der var med i det forløb sidste år.

Nu er det helt rigtigt, som fru Mette Frederiksen siger, at nu deponerer vi så retten til at sætte den her lov i kraft hos den nuværende beskæftigelsesminister, men initiativretten lå faktisk hos den socialdemokratiske minister fra 1993 og ind-

til man fik sat gang i den for godt og vel 1 år siden.

Hvorfor gjorde man ikke noget ved det i den periode? Kunne det være, fordi man godt vidste, at det var utrolig svært, og at det faktisk ikke var til at lave rigtigt? Det var jo de frustrationer, vi blev udsat for i den ordførerkreds, som jeg deltog i sidste år, og jeg forlod den på et tidspunkt, hvor nogle andre havde sat så meget prestige i det her projekt, at det skulle gennemføres. Så de fortsatte det og gennemførte det.

Men jeg erkender, at jeg ikke tror på, at det er et projekt, der giver det resultat, som vi er enige om at vi ønsker.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg kunne forstå på fru Mette Frederiksen, at hun vurderer, at de her statistikker er et nødvendigt redskab for at sikre, at der er ligeløn på danske virksomheder. Når fru Mette Frederiksen derefter siger, at man jo normalt nok slet ikke vil bede om en statistik, kun i de helt særlige tilfælde, hvor man kan konstatere, at en virksomhed ikke overholder ligelønsloven, så vil jeg gerne spørge: Når nu man kan konstatere det, inden man beder om statistikken, er det så ikke fuldstændig overflødigt at forlange af virksomhederne, at de skal levere sådanne statistikker? Fru Mette Frederiksen erkender jo selv, at først erkender man, at ligelønsloven ikke er overholdt på virksomheden, og kun i det tilfælde vil man bede om en statistik. Men så kan man jo godt vurdere det uden de statistikker. Er det her så ikke noget unødvendigt bureaukrati?

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Jeg vil godt stille et spørgsmål til fru Mette Frederiksen. Det kan være, at den socialdemokratiske ordfører har nogle ideer til en besvarelse af spørgsmålet: Hvorfor har fagbevægelsen ikke gjort ligeløn til et absolut hovedkrav gennem tiderne?

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Først til hr. Lars Barfoed: For nærværende har man jo ikke på den enkelte arbejdsplads adgang til disse oplysninger. Der findes ikke lov hjemmel til hverken som tillidsrepræsentant eller som almindelig medarbejder at kunne kræve, at man kan få at vide, hvilke lønforskelle der måtte være på den enkelte arbejdsplads. Det er jo der-

for, at det lovforslag, der blev fremsat af den tidligere regering, er nødvendigt, for at gennemsigtheden sikres. Oplysningerne må være tilgængelige, så den viden, der er fuldstændig nødvendig for at finde ud af, hvorvidt der løndiskrimineres, er tilgængelig. Det er det, som lovforslaget, vi behandler i dag, sådan set ikke imødekommer.

Kl. 13.45

Så vil jeg sige til hr. Ole M. Nielsen, at jeg ikke vil påtage mig ansvaret for, at vi i de 26 år, loven nu har eksisteret, hverken fra politisk side, fra faglig side eller fra arbejdsgiverside har sikret vores medarbejdere på de danske virksomheder ligeløn. Det vil jeg ikke stå og hverken forklare eller forsvare. Jeg vil blot konstatere, at det ikke er sket, hvorfor vi fra politisk side bliver nødt til at finde de redskaber, der er nødvendige for at kunne sikre ligeløn.

Jeg vil da gerne medgive hr. Ole M. Nielsen, at kønsopdelt lønstatistik ikke i sig selv er lykkeliggørende. Det er ikke nok. Nej, men den er det vidensgrundlag, der er nødvendigt for, at man på den enkelte arbejdsplads kan sikre, at der er ligeløn mellem mænd og kvinder.

Jeg så gerne endnu flere tiltag på det her område, og jeg stiller mig gerne parat til at diskutere, om vi kan finde på andre og nye og bedre tiltag. Men for nærværende har vi muligheden for at lave og kræve kønsopdelt lønstatistik, og jeg ser intet, intet, sagligt argument for at afskaffe den.

Endelig til hr. Flemming Oppfeldt: Jeg kan ikke som folketingspolitiker forklare eller sådan set vurdere de bevæggrunde, der måtte være hos fagbevægelsen eller hos arbejdsgiverne, hvad angår det her spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg må indrømme, at jeg synes, at fru Mette Frederiksen modsiger sig selv. Det kan selvfølgelig være, at det er mig, der ikke lytter ordentligt efter, men jeg gør mig ellers umage. For nu hører jeg, at fru Mette Frederiksen siger i sit svar til mig, at man altså mangler de her statistikker som et redskab til at konstatere og kontrollere, om man nu overholder ligelønsloven.

Men for lidt siden i sin ordførertale sagde fru Mette Frederiksen, at vi ikke behøver at bekymre os om de administrative byrder for virksomhederne, fordi, sagde fru Mette Frederiksen, det vil jo kun være i ganske få tilfælde, at nogle vil bede om sådan nogle statistikker. Man vil kun

gøre det i de tilfælde, hvor en virksomhed ikke overholder ligelønsloven.

Kan fru Mette Frederiksen ikke se, at de to udsagn ikke kan hænge sammen?

Må jeg så sige til fru Mette Frederiksen, at der jo er et redskab i forvejen, for det er jo sådan i dag, at en medarbejder godt kan videregive oplysninger om sin egen løn og sammenligne den med andres. Derfor er der muligheder i dag for at foretage de vurderinger blandt medarbejderne, hvis det er det, man vil. Er fru Mette Frederiksen ikke enig i det?

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Fru Mette Frederiksen skal ikke have ansvaret for, at man ikke fik gjort noget ved det før. Jeg spørger bare: Når man ikke gjorde det, kunne det så være, fordi man simpelt hen manglede redskaber, og at den her metode ikke duede? Og det var jo ikke hvem som helst, der sad fra socialdemokratisk side på ministerposten i den 26-års-periode. Der sad jo faktisk socialdemokrater. Sådan en pæn ældre herre, hr. Svend Auken, der sidder her ved siden af mig nu, har faktisk haft ansvaret for det område i en periode, og i den periode, hvor jeg først var i Folketinget, var der en ganske udmærket socialdemokrat – kvinde oven i købet – fru Jytte Andersen, der heller ikke fik løst problemet. Det kunne jo ske, at det var, fordi det ikke var til at løse på den måde her. Det er bare det, jeg anmoder om forståelse for.

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Jeg er sådan set lidt forundret, for gennem de sidste 26 år har jeg været på arbejdsmarkedet, og jeg er nok en af de få herinde, der har været så lang tid på arbejdsmarkedet inden for det sidste stykke tid. Det undrer mig lidt, at fru Mette Frederiksen så siger, at tillidsmændene ikke har kendskab til løn på arbejdspladserne, for de steder, hvor jeg har været, har tillidsmanden været med til at forhandle løn for de ansatte.

Så er der ganske vist nogle tilskud, som de enkelte lønmodtagere kan få, hvis de har noget ekstra uddannelse, der så er grund til, at de får lidt højere løn. Men hvad angår den generelle løn på arbejdsmarkedet, dér har i hvert fald de fleste steder, som jeg har kendskab til, tillidsmanden indflydelse på, hvilken løn der er, for tillidsmanden sidder og forhandler løn for medarbejderne. Det er både for mænd og kvinder.

Men det kan jo godt være, at det er mig, der er galt på den, men på de steder, jeg har kendskab til, har tillidsmændene kendskab til løn.

Kl. 13.50

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Først til hr. Lars Barfoed: Sagen er jo ikke mere kompliceret, end at hvis en virksomhed vælger at efterleve de lovmæssige krav, der er om ligestilling mellem kønnene også på lønområdet, så vil der givetvis ikke være en administrativ byrde, for hvorfor så lave statistikken, hvis loven efterleves.

Problemet i dag er, at den her lov ikke efterleves. Der sker forbrydelser mod ligelønsprincippet og ligelønsloven hver evig eneste dag på det danske arbejdsmarked. Det er derfor, at vi ønsker denne her lovgivning.

Og undskyld mig, de administrative byrder synes jeg ærlig talt er en dårlig argumentation under alle omstændigheder. Men jeg vil endnu en gang henvide til, at hvis en virksomhed efterlever lovens krav, så vil der ikke rejses tilsvarende krav fra medarbejderens side om adgang til de oplysninger, for så er det jo unødvendigt.

Hr. Ole M. Nielsen er sikkert bekendt med, at ligestillingsproblematikken jo er et spørgsmål, vi har behandlet i dansk politik i rigtig, rigtig mange år efterhånden. Vi vil desværre sikkert også komme til at gøre det i årene fremover. Som jeg husker debatten i 1990'erne på det her område, er det jo en diskussion, der har udviklet sig over tid, hvor man har forsøgt, kan man sige, at få så mange gældende principper ind i et spørgsmål om ligeløn som overhovedet muligt.

Jeg skal bare endnu en gang sige, at vi sagtens også her i Folketinget kan diskutere, om vi kan finde nye og bedre redskaber til at sikre ligeløn, men lige nu har vi et redskab, som ikke engang er afprøvet tilstrækkeligt endnu. Lad os afprøve det. Lad os se, om kønsopdelte lønstatistikker afhjælper de problemer, vi har på ligelønsområdet. Hvis ikke det er tilfældet, er vi selvfølgelig åbne for at diskutere, om der findes andre og bedre muligheder på det her felt.

Det, jeg noterer mig, er, at der fra regeringens side ikke foreslås noget som helst på det her område. Man laver et hjørnespark, overlader det til parterne, som ikke har kunnet sikre ligeløn i de mere end 100 år, den danske model har fungeret, og det er at fratægge sig ansvaret politisk.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg sad og tænke lidt tilbage på behandlingen af lovforslaget sidste år. Der erindrer jeg, at stort set alle ordførere fra de forskellige partier var kvinder. Så jeg vil gerne spørge Socialdemokratiets ordfører, om hun ikke finder det tankevækkende, at det nu er en lang række mandlige ordførere, der vil forsøge at forhindre, at ligelønsstatistikreglerne bliver gennemført.

Første næstformand (Svend Auken):

Giver det anledning til et svar? Fru Mette Frederiksen for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

I ligestillingens og den gode kollegiale tones helige navn er jeg bestemt også meget glad for mine mandlige kolleger, men jeg må nok give hr. Ole Sohn ret i, at også debatten i dag selvfølgelig bærer præg af, at den eneste kvindelige ordfører på området er Socialdemokratiets. Jeg synes, at man fornemmer det i ordvalget. Jeg synes, at man fornemmer det i den seriøsitet, hvormed lovforslaget behandles, og det skal jeg selvfølgelig beklage.

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg gør for god ordens skyld opmærksom på, at Enhedslistens ordfører i denne debat også er kvinde.

Så er det hr. Bent Bøgsted som ordfører.

Bent Bøgsted (DF):

Jeg kan ikke lade være med lige at starte med at sige til fru Mette Frederiksen, at hun sagde, at hun var afløser for Socialdemokratiets ordfører. Om det så var en mand, hun havde afløst der, kan vi vende tilbage til.

Den her lønstatistik for virksomheder opdelt på køn og andre kriterier skulle være med til at forøge ligelønslovens effektivitet. Dansk Folkeparti tror ikke på, at det vil ændre lønnen for kvinder i positiv retning at udarbejde en sådan lønstatistik. Vi mener, at der skal andre initiativer til på arbejdsmarkedet for at skabe ligeløn.

Dansk Folkeparti mener, at det bør være vurderingen af det enkelte job, der afgør, om der skal være ligeløn, og det er vores opfattelse – og vi forstår, at regeringen bl.a. ønsker det – at arbejdsmarkedets parter skal undersøge det. Men der er også andre overvejelser, der skal have indflydelse på ligeløn.

Kl. 13.55

Regeringen mener, at det vil belaste virksomhederne med 2 timer pr. lønstatistik. Jeg vil ikke lige tage op til overvejelse, om det er for meget eller for lidt.

Vi har fuld forståelse for, at regeringen vil udskyde loven for at finde en anden mulig løsning på problemet, og jeg kan forstå, at ministeren mener, at det system, der hedder LetLøn, er en af mulighederne for at udarbejde lønstatistik, og ved en udsættelse giver vi virksomhederne mulighed for at få indført LetLønsystemet på virksomhederne.

Regeringen tilbyder også virksomhederne og arbejdsmarkedets parter bistand med indsamling af relevant viden om lønforskelle mellem mænd og kvinder, og vi ser frem til at se, hvilke initiativer regeringen har på det område.

Jeg skal også lige sige, at jeg før nævnte, at jeg har været 26 år på arbejdsmarkedet. I de 26 år har jeg ikke set nogen lønstatistikker eller nogen statistikker, der har kunnet være med til at forbedre lønnen for kvinder. Så jeg er overbevist om, at det ikke er statistikker, vi skal finde ud af for at løse problemet. Der er altså nogle andre ting, som vi her i Folketinget skal finde ud af at gøre noget ved, for at vi kan få ligelønnen op. For én ting er sikker, at hvis en kvinde og en mand laver det samme arbejde, skal de også have den samme løn. Der er ikke noget at raffe om.

Men Dansk Folkeparti støtter regeringens forslag.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Nu hører vi jo ofte en udlægning fra Dansk Folkeparti, hvor partiet ønsker at fremstå som de svagestes værner, og jeg kunne tænke mig at høre, om det også gør sig gældende, når det gælder ligelønsspørgsmålet.

I de undersøgelser og det videnskabelige grundlag, der ligger til grund for overhovedet at diskutere, at der er lønforskelle, svinger det lidt, hvor store lønforskelle man egentlig mener, der er på det danske arbejdsmarked. Hvis vi skal læne os op ad de tal, beskæftigelsesministeren har givet i et § 20-spørgsmål her i Folketingssalen, er det op til 16 pct.

Jeg skal så stille hr. Bent Bøgsted et spørgsmål. Det drejer sig om en kvinde, der får 16 pct. mindre i løn end sine mandlige kolleger, og som oftere statistisk set er ramt af ledighed, og som statistisk set ofte har en dårligere sundhedstil-

stand end sine mandlige kolleger og i det hele taget er omgivet af en større usikkerhed på arbejdsmarkedet på grund af barselspørgsmål og graviditet – og man kunne sådan set fortsætte rækken af spørgsmål. Mener hr. Bent Bøgsted, at den kvinde står bedre, hvis hun har adgang til en lønstatistik og hendes faglige organisation har adgang til en lønstatistik, eller står hun bedre, hvis hun er alene på herrens mark i dette spørgsmål?

Første næstformand (Svend Auken):

Og så er det fru Pernille Rosenkrantz-Theil.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Som på trods af sin dybe stemme trods alt alligevel er en kvinde.

Jeg vil gerne spørge Dansk Folkeparti, om det ikke var på tide – nu har man så travlt med at blive den lille mands parti – at man også blev den lille kvindes parti. Det er ikke det, det tyder på her. Måske skal man konstatere, at man kun ønsker at være den lille mands parti og ikke den lille kvindes parti. Det kan jeg ikke rigtig finde ud af. I hvert fald synes jeg ikke, at Dansk Folkepartis ordfører kommer med nogen bud på, hvad det så er for nogle tiltag, der skal til, for at der bliver ligeløn på arbejdsmarkedet. Der bliver blot konstateret, at der skal være nogle tiltag, men ikke hvilke. Vi har et ganske udmærket forslag her. Hvad er det, der er problemet med det forslag?

Så er det da klart, at det her forslag ikke er nok. Men så ville det da være rart, hvis Dansk Folkeparti kunne komme med nogle bud på, hvad vi kunne gøre ud over det her forslag.

Så vil jeg i øvrigt konstatere, at Dansk Folkeparti jo ligesom de borgerlige lægger sig op ad arbejdsgivernes kritik af det her forslag. Det synes jeg er interessant, for gør det sig så også gældende på andre områder, at man tager arbejdsgivernes ord for gode varer i modsætning til at tage fagbevægelsens ord for gode varer? Det er jo også lidt interessant i denne her debat om den lille mands parti.

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Nu skal jeg starte med at sige – det er til både fru Mette Frederiksen og fru Pernille Rosenkrantz-Theil – at jeg på ingen måde anser kvinden for at være svag. Tværtimod er de mange gange de stærkeste, også psykisk. Det har jeg set flere ek-

sempler på. Der er også mange tilfælde, hvor jeg har set kvinder og mænd på arbejdspladserne. De laver ikke det samme. Og virksomhedens vurdering er, at manden har det hårdeste job og skal have mere i løn.

Kl. 14.00

Men jeg har også set mange tilfælde, hvor jeg selv har vurderet, at det egentlig var kvinden, der burde have den største løn. Så jeg tror ikke, det er sådan, at vi ville holde igen, hvis nu kvinderne fik bedre løn, absolut ikke.

Jeg mener, at vi skal ind på en vurdering af det enkelte job på virksomheden. Det er det, der skal afgøre, hvad kvinder og mænd skal have i løn. Og hvis vurderingen er, at jobbene, de har, er nøjagtig de samme, så skal de have absolut ens løn. Men jeg ved også, at det er en meget omstændelig proces at skulle ud og vurdere hver enkelt job, så jeg tror ikke sådan lige umiddelbart, at det kan lade sig gøre. Men det var den vej, det burde gå, med en vurdering af hvert enkelt job.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Det glæder mig da at høre, at hr. Bøgsted har mødt kvinder, der er stærkere end mænd, men lige nu diskuterer vi ligeløn. Og det er sådan, at når man tager højde for, at man skal have samme job, samme kvalifikationer, samme uddannelsesmæssig baggrund osv., osv., osv., så er der et slip på 12 pct. Kvinderne får 12 pct. mindre i løn end mænd, selv om de udfører samme job med samme kvalifikationer, samme uddannelsesmæssige baggrund. 12 pct. mindre i løn. Det er det, vi forholder os til.

Hvad er det for nogle tiltag, Dansk Folkeparti vil lave for at ændre på den situation? Det er jo meget fint at stå og sige heroppefra, at man gerne vil have, at nogle kvinder skal have mere i løn, men vores opgave herinde er at sikre, at ligelønslovgivningen bliver overholdt. Og jeg vil gerne spørge, hvordan Dansk Folkeparti har tænkt sig at gøre det.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Jeg skal gerne tilslutte mig rækken af ordførere, der glæder sig over denne måde at klassificere kønnene i forhold til hinanden på.

Mens som den tidligere ordfører sagde, så er det, vi diskuterer i dag, ligeløn. Og jeg kunne tænke mig at spørge hr. Bent Bøgsted, om Dansk Folkeparti finder, det er fornuftigt, at der er løn-

forskelle på det danske arbejdsmarked. Det er det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål er meget konkret: Lige præcis fordi der er en række faktorer, der spiller ind på løndannelsen, er det så ikke derfor, at vi som politikere har behov for at få afdækket, hvad det er, der reelt sker ude på arbejdspladserne? At vi lige præcis har behov for en statistik både her i huset og ude på den enkelte virksomhed for at vurdere, hvor uligheden sker, hvor i løndannelsesprocessen uligheden indfinder sig, så vi faktisk kan gøre noget ved det i stedet for på seksogtyvende år at diskutere det problematiske i ligelønsforskellen?

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Jeg vil lige starte med at sige, at jeg absolut anser fru Mette Frederiksen og fru Pernille Rosenkrantz-Theil for at være stærke kvinder, så det tror jeg ikke, vi skal diskutere ret så meget mere.

Jeg kan give de to medlemmer ret. Der er ikke noget der, men jeg mener stadig væk ikke, at en lønstatistik er med til at forbedre lønnen. Hvis der er nogle, der laver nøjagtig det samme, så skal de selvfølgelig have det samme i løn. Derfor kan der godt være forskel på lønnen på det danske arbejdsmarked, men ikke, hvis man skal lave nøjagtig det samme og med nøjagtig samme uddannelse og det hele. Så bør man have det samme i løn.

Men hvordan vi får virksomhederne overbevist om, at de så også skal overholde det med at give det samme i løn til en kvinde og mand, kan med hensyn til mange virksomheder i hvert fald blive problematisk, men det er ikke en lønstatistik, der hjælper dér.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Det, hr. Bent Bøgsted er inde på her til sidst, synes jeg var en god indrømmelse. Derfor vil jeg godt sige til hr. Bent Bøgsted: Det instrument, som ligger, er et instrument, hvor vi i kraft af lovgivningen kan gå ind og sige, at nu vil vi gøre sådan og sådan for at sikre den ligeløn, som alle har skrevet under på, der skal være. Men hr. Bent Bøgsted ved jo godt, hvad det betyder at lave lovindgreb i aftaleforholdene. Det har vi diskuteret, og vi diskuterer det jo fortsat, når det drejer sig om deltid.

Kl. 14.05

Er det derfor ikke meget beskedent at give parterne det redskab, der hedder en statistik? På

alle de virksomheder, hvor jeg har været, det er ikke så mange, men det er nogle store nogle, har situationen altså været den, at vi har haft nogle statistikker.

Men vi har ikke haft dem kønsopdelt. Derfor kunne vi ikke se, hvordan fordelingen var. Er det ikke et rimeligt forlangende at få en sådan statistik? Det kan da ikke være rigtigt, at man går arbejdsgiverens ærinde og siger: Nej, det skal dæmpes, det her, så de ikke udbetaler den løn. Det kan vel ikke være Dansk Folkepartis mening.

Første næstformand (Svend Auken):

Man har ikke pligt til at tage ordet. Hr. Bent Bøgsted for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Til hr. Ole Vagn Christensen: Uanset hvordan vi kommer ind på det, så har jeg ikke tiltro til, at en kønsopdelt lønstatistik kan føre til ligeløn. Det er altså andre ting, vi skal se på. Og det er en vurdering af jobbet.

Vi ser frem til, hvad regeringen vil komme med af udspil på det område, for den har jo egentlig sagt i nogle af svarene, den er kommet med, at den vil komme med et udspil på området. Og det ser vi så frem til. Men vi mener absolut ikke, at kønsopdelt lønstatistik kan føre til ligeløn.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Nej, jeg synes også, det er ret åbenlyst, at statistik ikke er nok i sig selv, men det kan være et nyttigt redskab. Jeg vil gerne spørge Dansk Folkepartis ordfører: Vil en kønsopdelt statistik forbedre eller forværre mulighederne for at lave en indsats over for uligeløn? Vil statistikken forbedre eller forringe muligheden for at lave en indsats, der peger i retning af ligeløn?

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Nu tror jeg ikke, hr. Bent Bøgsted har været tilidsmand, for så ville han ikke have sagt de ting, som han har sagt her. At statistikker er et nyttigt redskab for at forbedre forholdene, tror jeg, der er masser af eksempler på. Men jeg skal nok lade være med at røre mere ved det, men spørge Dansk Folkepartis ordfører: Hvis nu det viser sig, at denne regering ikke er i stand til at komme med noget, der er bedre, hvor lang tid vil hr.

Bent Bøgsted så give regeringen til at fremsætte et forslag, der sikrer, at vi får en ligelønsstatistik?

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Jeg vil godt sige til fru Pernille Rosenkrantz-Theil, at jeg ikke mener, der sker nogen ændringer, om vi har ligelønsstatistikken, eller vi ikke har den. Jeg tror ikke, det hverken forværrer eller forbedrer.

Til hr. Ole Vagn Christensen: Nu vil jeg vente og se, hvad regeringen har af udspil. Jeg vil ikke sætte nogen tidsgrænser på, det kan jeg af gode grunde ikke her, for vi skal også give regeringen tid til at bearbejde det her område og så komme med et udspil på området.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Lars Barfoed som ordfører.

Lars Barfoed (KF):

Ligeløn og ligestilling er en sag, som jeg tror, vi alle er enige om er vigtig. Jeg har da i hvert fald noteret mig også i den foregående diskussion her i dag omkring Center for Ligestilling, at ikke blot regeringspartierne, De Konservative og Venstre, men også oppositionen deler den opfattelse, at ligestilling og lige løn er vigtig. Det er vi glade for. Så er vi da enige om det.

For Det Konservative Folkeparti er respekten for det enkelte menneske altid vores politiske udgangspunkt. Den respekt er naturligvis blandt meget andet også helt uafhængig af køn, og derfor er ligestilling og lige løn meget væsentlige værdier for os konservative.

Kl. 14.10

Derfor er det også vigtigt, at ligelønsdiskussionerne i samfundet generelt og på de enkelte virksomheder ikke drukner i bureaukratiske, socialdemokratiske kontrolsystemer og administrativt papirarbejde, der alligevel ikke kan bruges til noget som helst andet end at gøre livet surt for virksomhederne, ikke mindst for de små og mellemstore virksomheder, der jo kommer til at sidde med hele byrden.

Det er lige præcis det, vi konservative frygter vil blive tilfældet, hvis reglerne om ligelønsstatistik bare kommer til at træde i kraft nu pr. 1. juni i år.

Der er flere gode grunde til lige at tage det roligt og lade arbejdsmarkedets parter vurdere det her rigtig grundigt, så vi ender med at få et nyttigt arbejde i virksomhederne, så vi ender med

at få nogle fornuftige diskussioner på virksomhederne og i samfundet omkring det her.

Der er mange spørgsmål, man kan stille sig i den sammenhæng. Kan virksomhederne f.eks. overhovedet på det lovgrundlag, der er, udarbejde statistikker, der er formålstjenlige uden en helt urimelig administrativ belastning, og i givet fald hvordan kan det gøres? Det må belyses meget nøje.

Hvordan kan man være sikker på, at LetLøn-systemet vil være anvendeligt i denne her sammenhæng? Er vi sikre på det? Det må også belyses. Er der ikke allerede opnået den nødvendige gennemsigtighed med den bestemmelse, der er trådt i kraft i loven, hvorefter enhver har ret til at videregive og dermed også sammenligne sin egen løn med andres?

Sådan nogle spørgsmål må altså besvares, før statistikreglerne træder i kraft. Derfor kan Det Konservative Folkeparti støtte lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Det kan godt være, hr. Lars Barfoed påstår, at der er enighed i Folketingssalen i spørgsmålet om, hvorvidt ligestilling overhovedet er nødvendig. Men jeg kan så konstatere, at der bestemt ikke er enighed om, hvorvidt vi som politikere har et ansvar for at sikre, at der findes ligestilling i det her samfund.

Jeg vil godt til hr. Lars Barfoed sige, bare som en oplysning, at der jo i dag på alle arbejdspladser udarbejdes mange statistikker. Det gør der eksempelvis i regi af Dansk Arbejdsgiverforening, som finder det nødvendigt at opsamle oplysninger om danske virksomheder, det gør der også i regi af Danmarks Statistik, som har en løbende opsamling af lønudvikling og løndannelse på de danske arbejdspladser.

Det eneste, den her lov omhandler, er, hvorvidt vi må lave den kønsopdelt. Det vil i forhold til ministeriets beregninger tage ca. 2 timer. Det er det, vi taler om.

Det andet, jeg kunne tænke mig at spørge hr. Lars Barfoed om, er, hvordan De Konservative opfatter, at man i lovforslaget skriver, at udskydelsen af ligelønsstatistikker ikke har ligestillingsmæssige konsekvenser. Hvordan kan det dog være?

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg kan i hvert fald bekræfte over for fru Mette Frederiksen, at selv om vi er enige om princip-

pet, så er vi ikke enige om, hvordan man fører ligestillingspolitik. Men vi er enige om, at vi politikere har et medansvar for, at der skal være nogle fornuftige rammer for ligestilling, og at vi skal lovgive i det omfang, det er nødvendigt.

Men vi politikere skal altså ikke leve livet for mennesker ude på arbejdspladserne. Et eller andet sted skal vi altså overlade det til folk selv at leve livet ude på arbejdspladserne. Vi skal ikke dirigere alt i detaljer her fra Folketingets side. Det kommer der ikke noget fornuftigt ud af.

Jeg giver fru Mette Frederiksen ret i, at der er masser af statistikker allerede. Vi kan diskutere frem og tilbage, hvor gode de er og slå hinanden i hovedet med dem, og det gør vi ofte, men der er masser af statistikker i forvejen.

Så spørger fru Mette Frederiksen, hvordan det kan gå til, at ministeren skriver, at udskydelsen af dette forslag ikke har nogen ligestillingsmæssige konsekvenser.

Nu skal jeg ikke udtale mig på ministerens vegne, men jeg kan jo gætte på ministerens motiver til det og i hvert fald sige, hvorfor jeg selv er enig. Det er jeg, fordi jeg i virkeligheden ikke tror, at de statistikker overhovedet kommer til at gøre hverken fra eller til.

Kl. 14.15

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Hr. Lars Barfoed taler fortsat om enighed, så lad os da afprøve, hvorvidt det er muligt eller ej. Men det vil selvfølgelig kræve, at De Konservative fremkommer med bare ét initiativ – bare ét initiativ – til at fremme ligestillingen, i stedet for, som vi har set hele dagen igennem, systematisk at nedlægge ethvert progressivt bud på, hvordan vi fremmer ligestillingen i Danmark.

Derfor bliver jeg nødt til at spørge hr. Lars Barfoed: Vi behandler i disse dage L 47, som forlænger barselorloven, og vi har netop i dag behandlet spørgsmålet om, hvorvidt forældre kan få lov til at passe egne børn i hjemmet og få penge for det. Videnscenter for Ligestilling er nedlagt, og man vil ikke fra De Konservative og Venstre og heller ikke fra Dansk Folkepartis side sikre ligeløn mellem mænd og kvinder. Hvad tror hr. Lars Barfoed, at alt dette tilsammen vil betyde for ligestillingen? Tror hr. Lars Barfoed virkelig, at det vil gavne ligestillingen i Danmark?

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg synes, der ligesom er en undertone i fru Mette Frederiksens indlæg, når hun stiller spørgsmål til mig, som jeg er lidt bedrøvet over. Den går på, at De Konservative nok ikke rigtig mener noget med ligestilling, og vil de overhovedet gøre noget ved det? Sådan fornemmer jeg det, uden at det bliver sagt eksplicit.

Jeg vil godt sige til fru Mette Frederiksen, at i den konservative folketingsgruppe er vi lige mange mænd og kvinder, og jeg kan også godt sige, at de kvinder er alle sammen stærke kvinder. De turde ikke lade mig gå herved og sige det, jeg siger, før jeg havde fået godkendelse af det i gruppen, og derfor er det altså udtryk for en afbalanceret kønspolitisk holdning, når vi fremlægger de synspunkter, simpelt hen fordi vi i den konservative folketingsgruppe ikke tror på, at det er statistikker, der skal gøre arbejdet i sidste ende. Vi tror heller ikke på, at vi politikere kan gøre alt for at skabe ligestilling. Det er i høj grad noget, der skal gøres ude på arbejdspladserne, og vi skal så sørge for, at rammerne er til stede.

I den forbindelse sætter vi et alvorligt spørgsmålstegn ved, om den statistikbestemmelse, der er lagt op til at skulle træde i kraft allerede den 1. juni, er belyst tilstrækkelig grundigt til, at den vil være et ordentligt og nyttigt værktøj. Vi tror, at der skal arbejdes grundigere med sagen, så det er noget, alle parter kan arbejde positivt med på, i stedet for at det er noget, man skal slås om ude på virksomhederne.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Jeg skal hermed bekræfte over for den konservative ordfører, at jeg ved gud er meget skeptisk over for, hvorvidt Det Konservative Folkeparti ønsker at fremme ligestillingen mellem kønnene i Danmark. Ja, jeg er meget skeptisk, og jeg er skeptisk over for hele regeringen, for siden regeringen tiltrådte, har jeg ikke set ét eneste initiativ, som fremmer ligestillingen, men tværtimod utallige eksempler på det modsatte.

Lad mig derfor som afslutning bare spørge hr. Lars Barfoed: Hr. Lars Barfoed taler om rammer, at vi politikere skal skabe rammer for ligestilling, men hvilke rammer? Vi behandler et lovforslag, som vil smadre de rammer, den tidligere regering opbyggede, og derfor er spørgsmålet: Hvilke rammer skal der opbygges for ligestilling i Danmark?

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg synes nok, det er at gå temmelig langt, når fru Mette Frederiksen ligefrem siger, at nu vil regeringen smadre rammerne for ligestilling her i landet, fordi der er en statistikbestemmelse i ligelønslovgivningen, der ikke skal træde i kraft den 1. juni, men skal belyses noget grundigere først. Det er altså at overdrive lige en tand for meget.

Der er i forvejen masser af regler og gode rammer for at føre ligestillingspolitik i samfundet og ude på virksomhederne i dette land, og det gør man hver eneste dag på landets virksomheder. Jeg vil også påstå, at der i meget høj grad er ligestilling og ligeløn i Danmark. Jeg erkender bestemt, at der findes eksempler på, at der er kvinder, som ikke får den løn, de bør have, men der er sikkert også eksempler – måske færre – på, at mænd bliver underbetalt i forhold til kvinder. Dem kunne man sikkert også finde, og derfor skal der arbejdes med det hele tiden, men vi får jo nok aldrig hundrede procent retfærdighed.

Det er et arbejde, der skal gøres dag for dag ude på virksomhederne. Der vil opstå uregelmæssigheder fra tid til anden, som der skal gøres noget ved, og det gør man jo også. Der finder jo diskussioner sted på virksomhederne, der kører sager om ligeløn ude på virksomhederne i forvejen, så der er masser af gode rammer, og vi har altså trods alt i meget høj grad ligestilling her i samfundet. Det tror jeg også at fru Mette Frederiksen vil erkende – hun vil det måske ikke, men hun burde gøre det.

Kl. 14.20

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Ole Sohn som ordfører.

Ole Sohn (SF):

Med vanlig interesse lyttede jeg til min gode kollega, hr. Lars Barfoeds, ordførelse, og den fik mig til at tænke på det, som oftest sker, når man på den ene side gerne vil sige noget smukt, samtidig med at man egentlig mener det modsatte.

Jeg forestiller mig ikke, at hverken hr. Lars Barfoed eller andre i denne sal kunne finde på at gå herop og sige »nej, vi vil ikke have ligeløn« eller »vi vil ikke have ligestilling mellem kønnene«; det forestiller jeg mig ikke at der er nogen partier der vil sige. Men er virkeligheden ikke den, at hr. Lars Barfoed og for den sags skyld

også Venstres og Dansk Folkepartis ordførere reelt ønsker at sige: Vi ønsker ikke at pålægge arbejdsgiverne en forpligtelse til at garantere, at de overholder ligelønsloven.

Det er netop det, den kønsopdelte lønstatistik skal bidrage til at sikre, og når man nu ønsker at udskyde den og samtidig snakker om gode hensigter, om ligeløn osv. osv., hænger tingene ganske enkelt ikke sammen. Det er jo en kendsgerning, at arbejdsgiverne fra starten har været imod den ordning, så dette med at bede arbejdsmarkedets parter om at kigge grundigt på sagen én gang til, er simpelt hen det samme som at sige, at den part, som har accepteret, at der skal laves en garanti for, at man får kønsopdelte lønstatistikker for at sikre ligeløn – altså lønmodtagersiden – bliver underkendt, hvorimod man fremmer interesserne for den part, som har sagt: Vi vil ikke have nogen statistikker, som kan dokumentere, at enkelte af vore medlemsvirksomheder ikke overholder ligelønsloven. Det er sagen i en nøddeskal.

Jeg beklager, at jeg fokuserer meget på Det Konservative Folkeparti, for det burde være både Det Konservative Folkeparti, Venstre og Dansk Folkeparti. Men hvis Det Konservative Folkeparti reelt ønsker at fremme ligestillingen og samtidig har det ædle ønske, som jeg i øvrigt selv støtter, og som jeg også godt kan se i lovforslaget, om at lette forholdene for de enkelte virksomheder, fordi reglerne kan virke en smule bureaukratiske og administrativt belastende – ja, så synes jeg, at man skal gøre det på en anden måde. Så skal man skabe det, som er den bedste måde at ændre tingene på, nemlig et incitament.

Lad os tænke os, at vi her i Folketinget siger: Vi vil have ligelønsloven til at fungere i praksis, og vi vil have den kønsopdelte lønstatistik til at fungere som et redskab. Nu sætter vi den i gang, og samtidig giver vi parterne, primært arbejdsgiversiden, tilsagn om, at på det tidspunkt, hvor de kan komme med et forslag, som fastholder målsætningen om kønsopdelte statistikker til at garantere ligelønnen, og det kan foretages på en administrativt forenklet måde, vil Folketinget gennemføre den ene ændring efter den anden, som kan være med til at lave administrative lettelser. Jeg vil gerne på SF's vegne give tilsagn om, at vi vil være med i det arbejde.

Det ville være et incitament, som er til at tage og føle på, for hvis arbejdsgiverne er utilfredse med måden, tingene er skruet sammen på, er jeg ret overbevist om, at de nok skal komme med forslag, der kan være med til at forenkle det. De

skal bare vide, at vi viger ikke fra det mål, som også Det Konservative Folkeparti, Venstre og Dansk Folkeparti nævner i festtalerne: ligelønnen skal sikres.

Hvis vi tager det som udgangspunkt, vil der kun gå ganske få uger, så har vi nogle velvalgte forslag fra arbejdsgiverne til, hvordan man kan forenkle reglerne, hvis de kan forenkles mere, end de bliver med nærværende lovforslag. Men vi kan selvfølgelig ikke støtte, at man bare giver los og lader tingene flyde, så derfor kan vi ikke støtte lovforslaget, som det ligger her.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg er da ked af, at min gode kollega, hr. Ole Sohn, ikke rigtig vil tro mig, når jeg siger, at Det Konservative Folkeparti stærkt mener, at vi skal have ligestilling og ligeløn her i samfundet; det vil hr. Ole Sohn ikke rigtig tro på.

Jeg sagde før, og jeg vil gerne gentage det: Halvdelen af den konservative folketingsgruppe er kvinder, sådan er det også i Enhedslistens og Kristeligt Folkepartis folketingsgrupper, så vi er nogle stykker, som har ligestilling, også på det område. Men vi er altså blandt de progressive partier i denne retning, for tror hr. Ole Sohn virkelig, at den halvdel af den konservative folketingsgruppe, som består af kvinder, ikke går ind for ligestilling?

Kl. 14.25

Hvis hr. Ole Sohn ikke vil tro på mig, vil hr. Ole Sohn så i det mindste ikke tro på, at den halvdel af folketingsgruppen, som er kvinder, går ind for ligestilling? De har accepteret de ting, som jeg står her og siger, og må jeg spørge omvendt: Hvis hr. Ole Sohn ikke skulle tro mig, hvorfor skulle jeg så tro på, at hr. Ole Sohn går ind for ligestilling? Nu gør jeg det, fordi jeg synes, hr. Ole Sohn er et troværdigt menneske, men alligevel: Hvorfor skulle jeg egentlig tro på hr. Ole Sohn?

Forskellen er, at SF stiller sig tilfreds med et udueligt statistiksystem, mens vi vil have et godt system på plads, inden det bliver indført.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Med fare for at lægge mig ud med den kvindelige del af Folketinget vil jeg sige, at det er nu nødvendigtvis ikke sådan, at fordi man har et bestemt køn, har man også mere ret end andre.

Jeg vil gerne sige, at jeg tror bestemt på Det Konservative Folkepartis intention om at ønske

ligeløn og sikre den, og det var faktisk også det, min pointe gik på: lad os gennemføre lovforslaget og så give hinanden tilsagn om, at er der nogle skavanker, vil arbejdsgiverne med garanti i løbet af 14 dage komme med forslag til, hvordan det kan gøres på en lempeligere måde. Det eneste, vi skal sige, er: Vi gennemfører lovforslaget, fordi Det Konservative Folkeparti og SF og de øvrige partier i Folketinget vil garantere ligelønnen, og vi vil have de kønsopdelte statistikker som forudsætning for at have et redskab. Det er vi jo enige om, og sådan hører jeg også hr. Barfoed her fra talerstolen.

Vi siger: Nu sætter vi det i gang, og så siger vi til parterne: Er det for bøvlet og for besværligt, så kom med forslag til, hvordan vi kan administrere det enklere, men målet viger vi ikke fra. Så bliver SF og Det Konservative Folkeparti jo pludselig enige.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det fru Pernille Rosenkrantz-Theil som ordfører.

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Dette forslag er efter min og Enhedslistens mening intet mindre end pinligt. Ligeløn mellem mænd og kvinder bør være en mærkesag for alle, der har blot den mindste indflydelse på forholdet på arbejdsmarkedet, men der er ikke ligeløn i dag. Det er 26 år siden, vi fik en ligelønslov, men den er stadig ikke gennemført, og hvor mange andre lovgivninger i dette samfund får lov til at ligge i 26 år uden at blive håndhævet?

En analyse fra Socialforskningsinstituttet viste en uforklaret lønforskel – med uforklaret mener jeg, at der er taget højde for uddannelse, kvalifikationer, samme arbejde osv. osv. – på det private arbejdsmarked på 12 pct. Dansk Arbejdsgiverforening offentliggjorde sidste efterår en analyse, som viste en forskel i lønnen på 9 pct. for den del af det private arbejdsmarked, som DA organiserer, så der synes altså ikke at være nogen uenighed om fakta.

I bemærkningerne til lovforslaget anfører ministeren, at det skal være op til arbejdsmarkedets parter at løse ligelønsproblemerne. Ja, det er sandt nok, men hvad er det, lovforslaget går ud på? Jo, det går ud på at fjerne et nødvendigt redskab fra arbejdsmarkedets parters mulighed for at arbejde for ligeløn. Det er ikke et indgreb i aftaleretten, ikke et indgreb i den danske model, det fjerner et redskab for arbejdsmarkedets parter.

Sandheden er jo, at ligeløn ikke kommer dumpende ned fra himlen, og derfor er der gået 26 år, siden loven blev vedtaget. Arbejdsgiverne blokerer i vid udstrækning for forhandlingsløsninger. Det har vi også set i forbindelse med første gang, loven blev vedtaget, og det er forstædigt nok. Det siger sig selv, at det er smadderdyrt for arbejdsgiverne at skulle efterbetale de millioner af kroner, de har underbetalt kvinderne med, men så må man da som samfund og også som Folketing spørge sig selv: Er det rimeligt, at kvinderne bliver underbetalt, eller er det fuldt rimeligt, at arbejdsgiverne faktisk betaler fuld pris for alle medarbejdere og ikke kun for den mandlige del af dem?

Når ministeren endvidere anfører, at udarbejdelse af kønsopdelte lønstatistikker skulle være en tung administrativ byrde, vil jeg tillade mig at kalde det en storm i et glas vand. Sagen er, at de virksomheder, der er omfattet af kravet om kønsopdelt lønstatistik, allerede i dag indsamler og indberetter alle relevante oplysninger til DA eller direkte til Danmarks Statistik. Medlemmer af DA indberetter faktisk mellem 50 og 100 enkeltposter om lønninger, pensioner, arbejdstimer, personaleudskiftning, rekruttering, offentlige refusioner m.v., og tilsvarende er virksomheder uden for DA med over 10 ansatte forpligtet til at indberette tilsvarende oplysninger til Danmarks Statistik.

Kl. 14.30

Endelig skal det med, at LetLøn, som primært er ment som et tilbud til de mindre virksomheder, umiddelbart kan bruges i forbindelse med udarbejdelsen af kønsopdelte lønstatistikker uden administrative omkostninger.

Set i det her lys er regeringens argumentation hul. Der er intet problem i at lægge den kønsopdelte statistik ind over det, man i forvejen har.

Endelig vil jeg stoppe lidt op ved ministerens bemærkninger om, at indførelsen af krav om kønsopdelt lønstatistik efter regeringens opfattelse måske ikke er det mest hensigtsmæssige på det nuværende tidspunkt; det på trods af at kravet ikke er et udtryk for en pludselig indskydelse i ministeriet med henblik på at klarlægge hindringer for ligeløn, men det er baseret på et årelangt udredningsarbejde. Det er altså ikke noget, man bare lige har hevet op af hatten for at komme med et eller andet forslag. Derfor kunne jeg da godt tænke mig, at ministeren senere svarer på: Hvad er så hensigtsmæssigt?

Jeg synes da også, det er sigende, at de faglige organisationer, ikke mindst dem, der organise-

rer mange underbetalte kvinder, enstemmigt sagde, at de kønsopdelte lønstatistikker ville være et godt og nødvendigt redskab i kampen for ligeløn.

Men ministeren er øjensynlig mere vidende om forholdene på arbejdsmarkedet, når han ikke mener, at det er hensigtsmæssigt at bruge de her statistikker. Hvad er det så, der er hensigtsmæssigt? Efter ministerens mening er det øjensynlig at gøre ingenting, eller i hvert fald at udskyde kønsopdelt lønstatistik i en uvis fremtid og i øvrigt gøre præcis det samme med kravet om en årlig ligelønsredegørelse. Det er simpelt hen for tyndt og for pinligt.

Jeg kan ikke forstå, hvorfor man ikke vælger at sætte det her lovforslag i gang, lade det køre en periode og se, hvordan det virker, samtidig med at man så laver det arbejde, man har bebudet, for at finde noget, der er mere hensigtsmæssigt.

Det må vel være sådan, at når vi har haft 26 år, må vi vel bruge nogle forskellige redskaber og forsøge nogle forskellige muligheder og så se, hvad der virker bedst, i stedet for bare at slagte de ideer, vi hver især kommer med, på den her vis.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Fru Pernille Rosenkrantz-Theil og jeg er enige om, at vi skal have ligeløn. Vi er også enige om, at der bestemmer et problem med ligeløn rundt omkring. Hvor stort problemet er, er det imidlertid meget svært at afgøre. Det kan nogle gange være sådan, at kvinder får for lidt i løn – sådan er det formentlig oftest – det kan også være mænd, som får for lidt i løn i forhold til ligelønsreglerne.

Men jeg synes bare, at debatten skal foregå på et sobert grundlag, og det vil sige, at når vi kaster rundt med tal, må vi også bruge nogle tal, der er anvendelige. Jeg vil gerne bede fru Rosenkrantz-Theil om at bekræfte over for mig, at den statistik fra Socialforskningsinstituttet, fru Pernille Rosenkrantz-Theil henviser til, kun har opdelt samtlige lønmodtagere i otte hovedgrupper, og ud fra en vurdering af hver af de otte hovedgrupper har man så konstateret den forskel på de 12 pct., som fru Pernille Rosenkrantz-Theil nu flere gange har fremdraget.

Det er, fordi fru Pernille Rosenkrantz-Theil bliver ved med at bruge det tal på 12 pct., at jeg siger: Det er jo ikke sagligt – går jeg ud fra, at fru Pernille Rosenkrantz-Theil egentlig godt kan

være enig med mig i – at anvende en statistik, hvor man alene har inddelt samtlige landets lønmodtagere i otte kategorier, som grundlag for at konstatere, at der skulle være en kønsdiskriminerende lønforskel på 12 pct.

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Jeg hørte også tallet 12 pct., og Dansk Arbejdsgiverforening har jo i deres helt finmaskede analyse en væsentlig mindre lønforskel. Men jeg troede jo, at Enhedslisten er i Folketinget for at se tingene i lidt større perspektiv end bare at sidde og nusse med nogle tal på et stykke papir.

Hvis man nu forestiller sig, at der kom én og lavede den helt rigtige statistik, og den ikke viste nogen forskel mellem mænd og kvinder i tilsvarende job, har vi så løst ligestillingsspørgsmålet? Det kunne jeg godt tænke mig at høre Enhedslistens mening om. Har vi løst spørgsmålet om den skæve rekruttering af ledere og undervisere og pædagoger? Skal vi ikke give den her debat lidt mere bredde?

Kl. 14.35

(Kort bemærkning)

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Til det sidste først: Ja, det er fuldstændig korrekt, at Dansk Arbejdsgiverforening har lavet en anden statistik. Det var også derfor, jeg nævnte den heroppe fra talerstolen. Den ene siger 9 pct., den anden siger 12 pct. Det sagde jeg i min ordførertale.

Så vil jeg sige: Jo, debatten er søreme bredere. Vi har også lige haft en længere debat om Videnscenterets rolle. Jeg skal nævne nogle af de områder, som vi i Enhedslisten mener der stadig væk bør rettes op på, hvis jeg ellers kan finde den lange liste, jeg lavede, forinden jeg kom her til.

Vi mener, at det halter omkring børnepasning, tvangsægteskaber, prostitution, lønforhold, repræsentation i besluttede organer, vold i hjemmet, seksuelle overgreb, sexchikane og porno i det offentlige rum, bare for at nævne ni af de områder, vi mener der stadig væk skal tages hensyn til. Men lige nu diskuterer vi ligeløn, L 106, og det vil jeg forholde mig til.

Jo, det er da fuldstændig rigtigt, at Socialforskningsinstituttet kun inddeler i otte hovedgrupper. Det er fuldstændig korrekt. Og det er netop derfor, vi har behov for mere præcis statistik på området. Deraf den lov, som man nu ønsker at afskaffe.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Det er korrekt, at fru Pernille Rosenkrantz-Theil nævnte flere tal, men det er, som om tallet 12 pct. bliver gentaget hele tiden, også i de korte bemærkninger, som om det var sandheden.

Så vil jeg bare gøre fru Pernille Rosenkrantz-Theil opmærksom på, at en af de ansvarlige i Socialforskningsinstituttet, fru Lisbeth Pedersen, har udtalt om den undersøgelse: Man kan ikke ud fra min undersøgelse påvise eller afvise nogen form for løndiskrimination. Så det er altså ikke et tal, der kan anvendes som sandhedsvidne for noget som helst.

Men når det er sagt, er jeg i øvrigt enig i, at der da er problemer, og at de skal løses, og vi skal finde den bedst mulige måde at løse dem på. Men at den statistik, der er lagt op til, skulle træde i kraft allerede nu, er en dårlig løsning. Vi skal finde en bedre løsning.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg så godt, at hr. Barfoed snakkede med ordføreren for Venstre, da jeg svarede ham tidligere.

Ja, det er fuldstændig korrekt, at de tal ikke er gode nok. Derfor vil vi gerne have en lønstatistik. Derfor vil vi gerne have, at den tidligere regerings forslag bliver gennemført, så at hver virksomhed laver en kønsopdelt lønstatistik.

Det vil vi have i erkendelse af, at det materiale, der er på området i forvejen, ikke er godt nok. Derfor spørger tallet 9 pct.; derfor spørger tallet 12 pct. Vi ved ikke særlig meget konkret om de enkelte virksomheder, fordi statistikken på området ikke er god nok. Det er derfor, vi har bakket op om at få lavet en kønsopdelt lønstatistik.

Det er det, som De Konservative og Venstre nu ønsker at afskaffe.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Hr. Ole M. Nielsen som ordfører.

Ole M. Nielsen (KRF):

I Kristeligt Folkeparti mener vi helt klart, at der er et problem med ligeløn. Vi mener ikke, at det er på 12 pct., men vi har et problem, og det er uacceptabelt.

Jeg synes egentlig, at hr. Oppfeldt var med til at bringe lidt nyt ind i det ved at bringe nogle af de naturlige forskelligheder, der er imellem kønnene, ind i det, altså hvor ambitiøse vi er i vores jobsøgning, hvad vi ønsker af lederstillinger

osv., osv. Det er jo dem, der er med til at give den lønforskel på de 12 pct.

Så er vi jo godt på vej i de her dage til at vedtage et lovforslag, som trækker den modsatte vej i forhold til ligestilling, nemlig den bedre barselorlov. Det er helt klart, at den forringer ligestillingen. Den forstærker ligestillingsproblemet. Det er der ingen tvivl om, at den gør.

Alligevel vælger vi at gøre det, fordi der er nogle ting, vi trods alt prioriterer højere end ligestillingen, og det spiller ind på det problem her, at der er forskellige naturlige forudsætninger, og der er forskellige andre prioriteringer, også imellem kønnene, end lige nøjagtig at arbejde for ligestilling og bedre løn.

Så vil jeg sige, at når Socialdemokratiet ikke har gjort noget ved det i 26 år, som jeg var inde på i et tidligere indlæg, er det jo mærkeligt, at lige nøjagtig den dér enkle og dårlige statistik, som blev besluttet som resultat af dybe frustrationer blandt ordførerne, skulle kunne redde hele problemet. Det tror jeg ikke.

Jeg har i øvrigt et spørgsmål til regeringen, som jeg ikke tror har været rejst. Der står i bemærkningerne om ligestillingsmæssige konsekvenser: »Udskydelsen af lovens ikrafttræden, samtidig med at der skal findes alternative veje til sikring af ligeløn, indebærer, at der ikke skønnes at være ligestillingsmæssige konsekvenser af forslaget.«

Hvad menes der egentlig med de linjer? Der ligger jo et eller andet, som man kunne have nogle forventninger til. Det vil jeg håbe er rigtigt.

Jeg tror ikke, at fru Mette Frederiksen hørte, hvad jeg sagde før, om, at vi i de her dage er lige ved at vedtage et lovforslag, som trækker i den modsatte retning, som altså forringer ligestillingen, forstærker ligestillingsproblemet, nemlig den nye barselorlov. Det gør den jo. Det gør vi så med åbent sind, fordi vi prioriterer anderledes, og grunden til, at vi har de her ligelønsproblemer, er jo, at der er andre prioriteringer end lige nøjagtig at opnå ligeløn på arbejdsmarkedet.

Kl. 14.40

Jeg vil tilsige fru Mette Frederiksen, som har været kritisk og aktiv i denne her debat, og også den anden kvindelige ordfører, at det bliver det næste. Jeg skriver det i øvrigt i mit betænkningssbidrag til barselorlovsloven, at det bliver det næste. Der bliver der kæmpet for at opveje det tab, som kvinderne egentlig lider på den led. For vi ved, at længere barselorlov kommer til at gå

ud over kvindernes situation på arbejdsmarkedet.

Vi kan støtte forslaget her, for som sagt var jeg med i tilblivelsesprocessen til det, og fra den tid ved jeg, at der ikke var mange, der troede på, at man kunne lave noget her, der duede.

Der er også problemet med de små arbejdspladser, når vi går ned til ti ansatte – der var endda dengang ønske om at gå ned til seks. Enhver kan jo regne ud, at når man er nede på ti, og man på de fleste arbejdspladser rundt regnet har to køn – det er sjældent, at der er flere i hvert fald – er det ikke sikkert, at de er lige fordelt. Det kan være tre af det ene køn og syv af det andet, og de tre og syv kan være beskæftiget med job på forskelligt niveau. Hvordan i alverden skulle man kunne lave statistik over den slags ting? Så kan man lige så godt fremlægge en liste over, hvad de forskellige får i løn. Det er et af problemerne. Og de fleste danskere arbejder faktisk på små arbejdspladser. Så det her beskriver et af problemerne, men der er mange andre af dem.

Vi tilsiger fru Mette Frederiksen og fru Pernille Rosenkrantz-Theil vores støtte i andre aktiviteter på dette område, men her støtter vi altså regeringens ophævelse af denne lov.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Jeg er sådan set glad for, at hr. Ole M. Nielsen får lavet koblingen mellem de diskussioner, vi for nærværende har gang i omkring barselspørgsmålet, og det her.

Så vil jeg gerne sige til hr. Ole M. Nielsen, at vores lyst til at forlænge barselorloven alene afhænger af indsatsen i ligelønsspørgsmålet. Vi ønsker ikke blindt en forlængelse af barselorloven og udvidelse af andre orlovsmuligheder, hvis ikke det her Folketing forpligter sig til at sikre, at der er ligeløn mellem kønnene, for så har en forlængelse af barselorloven kun ét resultat, nemlig kvinderne hjem til kødgryderne, og det ønsker vi ikke at bidrage til, hvorfor det her jo er et frontalt angreb også på de muligheder, der ligger i forlængelse af barselorloven.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Til det har jeg kun det gode svar, hvis formulering jeg har lært af den nye regering: Vi prioriterer altså anderledes.

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg takker for tilslutningen til forslaget. Der er nogle, fru Mette Frederiksen og fru Pernille Rosenkrantz-Theil, der ligesom har antydnet, at vi fremsætter det her lovforslag for at hjælpe arbejdsgiverne, for at slippe for noget besvær og nogle lønudgifter. Det kan jeg afkræfte; sådan hænger det ikke sammen.

Vi tror ikke, som hr. Ole M. Nielsen jo tydeligt redegjorde for og påviste, at denne her statistik fører til bedre ligeløn. Ligestillingen opnås ikke gennem statistikker, men gennem en vifte af initiativer.

Først og fremmest vil jeg godt understrege, at det her problem skal løses på den enkelte virksomhed. Det er dér, der skal arbejdes med spørgsmålet. Det er dér, virksomhedsledelsen skal mene det alvorligt og tage det her problem alvorligt. Det er også dér, tillidsmanden skal tage det her problem alvorligt og arbejde med det. Det er jo kun gennem det konkrete arbejde med den konkrete viden om de konkrete job, at man kan komme videre i diskussionen om ligeløn.

Så skal arbejdsmarkedets parter finde nogle alternative veje til sikring af ligeløn, herunder drøfte, hvordan man skal finde frem til en vurdering af eventuelle lønforskelle.

Jeg kan give tilsagn om, at Beskæftigelsesministeriet følger udviklingen på området meget nøje, indsamler viden og tal, og det stiller vi gerne til rådighed for parterne. Vi vil også gerne arbejde med at formidle de gode eksempler og de gode erfaringer, der kan være, ud til en lang række virksomheder, som måtte have brug for det.

Så vil jeg endelig sige, at så skal hovedkampen jo også stå ved at nedbryde det kønsopdelte arbejdsmarked, sådan så vi kan få mænd ind i såkaldte kvindefag og kvinder ind i mandefag. Der vil jeg sige, at der arbejder arbejdsformidlingen jo meget bevidst og energisk med at skaffe sig bredere viden om de enkelte ledige, sådan så man ad den vej kan anvise mænd til kvindefag, kvinder til mandefag.

Kl. 14.45

Jeg tror altså, at løsningen på de her ting ikke består i en enkelt statistik, for den statistik, vi taler om her, fører ikke, som hr. Ole M. Nielsen påpegede, til de ønskede resultater, men vi skal føre en kampagne for ligeløn på de enkelte arbejdspladser. Ministeriet skal bidrage til det, arbejdsmarkedets parter skal bidrage til det, og

dér, hvor vi konkret kan gøre noget, f.eks. i Arbejdsformidlingen, skal vi prøve at nedbryde det kønsopdelte arbejdsmarked.

Så spørger hr. Ole M. Nielsen, om der er ligestillingsmæssige konsekvenser af at udsætte lovforslaget. Det er der ikke, for lovforslaget er jo ikke trådt i kraft endnu.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Ministeren har jo da ret i, at det er en vifte af initiativer og tiltag, der skal til for at sikre ligeløn i Danmark og på danske arbejdspladser, hvorfor spørgsmålet om kønsopdelt lønstatistik selvfølgelig er en naturlig del af det.

Jeg kunne tænke mig at stille ministeren et spørgsmål. Der peges på en vifte af initiativer, hvoraf kun én konkret ting nævnes, nemlig en kampagne på de danske virksomheder. Endnu en gang har regeringen sørget for, at oppositionen bliver nysgerrig her i Folketinget. Vi hører om en vifte af spændende initiativer, der påtænkes på de danske virksomheder, og der kunne jeg tænke mig at spørge ministeren, hvad han ud over denne kampagne i øvrigt forestiller sig igangsat.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg synes, at ministeren kom med en fantastisk indrømmelse fra talerstolen. Det blev nemlig indrømmet, at der var behov for konkret viden, sådan så arbejdsmarkedets parter kunne få styr på ligelønssituationen. Det er fuldstændig korrekt, at der er behov for konkret viden. Den konkrete viden får man igennem kønsopdelt lønstatistik, som arbejdsmarkedets parter, tillidsmanden og arbejdsgiveren, kan bruge i forhandlingerne om løn.

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Til fru Mette Frederiksen vil jeg godt sige, at jeg er ked af, hvis jeg efterlod det indtryk, at jeg har fundet de vises sten på det her område. Jeg tror ikke, at der er en trylleformular, jeg tror ikke, at en lønstatistik, som ikke virker, kunne være en trylleformular på det her område.

Når jeg henviser til, at vi skal føre kampagne, er det ikke en statsbetalt kampagne, men så er det en bevidstgørelse på de enkelte arbejdspladser, i arbejdsmarkedsorganisationerne, i ministeriet, i arbejdsformidlingen og hvor man end ar-

bejder med de her spørgsmål, om, at vi dér skal sikre, at der bliver arbejdet hen mod ligeløn mellem mænd og kvinder.

Jeg vil godt sige til alt det der med, at 3 måneder efter at man er kommet ud af regering har man løsningen på alle mulige ting på det her område: Det har vi jo hørt så mange gange før. Så mon ikke vi i bred almindelighed skulle erkende, at det er et temmelig vanskeligt spørgsmål, og at det kræver en indsats på mange fronter? Det er det, regeringen er indstillet på.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Det er da fint, at man vil skabe en bevidstgørelse om lønforskellene mellem mænd og kvinder, en bevidstgørelse om et problem. Hvordan har man tænkt sig at skabe bevidstgørelse om et problem, hvis man ikke kender det konkrete indhold af problemet? Det vil jeg gerne spørge ministeren om.

For det er jo sådan, at denne her lønstatistik netop ville gå ned i den enkelte virksomhed og kigge på, hvad lønforskellene er. Det eneste, vi ved om lønforskellene nu, er nogle overordnede statistikker, der på en lang række punkter kan angribes. Hvis vi fik lønstatistikken, ville vi have meget konkret viden, som vi kunne bevidstgøre arbejdsgivere og tillidsfolk om.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Jeg kunne selvfølgelig aldrig drømme om at bede ministeren om at trylle, men at være politiker er vel ikke et helt ublu krav at stille.

Kl. 14.50

Så skal jeg sige til ministeren, at den lov, som lovforslaget, vi behandler i dag, vedrører, er jo fremsat, da vi var i regering. Det er jo ikke et nyt forslag fra en opposition, vi behandler her i dag. Det er en lov, som er fremsat af den daværende regering og gennemført og besluttet her i Folketinget i seneste samling, så vores forslag afhænger sådan set ikke af vores rolle som opposition; den holdning her har vi haft længe.

Endelig skal jeg sige til ministeren, at der jo er gennemført et hav af kampagner, og der er jo forsøgt og påbegyndt enorme kampagner for bevidstgørelse og opmærksomhed og oplysning om det her spørgsmål, og lige lidt har det hjulpet. Det er derfor, vi i den gamle regering ønskede at lovgive om det her spørgsmål, fordi kampagner ikke gør det alene. Man kunne ønske sig den samme beslutsomhed, som regeringen ud-

viser i en række andre sager, også benyttet og brugt på så væsentligt et område som ligelønsproblematikken. Men måske er det, fordi væsentligheden netop ikke ses af regeringen på det område.

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Til fru Mette Frederiksen vil jeg godt sige: Hvis jeg troede, loven virkede, ville jeg såmænd ikke lave den om. Denne her lov er bureaukratisk og fører ikke til det ønskede resultat. Den pålægger en masse besvær, og vi får ikke den viden, som fru Pernille Rosenkrantz-Theil efterlyser hele tiden.

Eksemplet, som hr. Ole M. Nielsen nævnte, en virksomhed med ti medarbejdere, syv mænd og tre kvinder, hvad viser ligelønsstatistikken dér, hvis de har tre forskellige job? Lad os nu prøve at få lidt ræson ind i det her.

Når der så hånligt bliver talt om kampagner og bevidstgørelse omkring det her, må jeg bare sige, at jeg stadig har tro på, at den slags ting hjælper. Vi er jo nødt til at tale om det. Vi kan jo ikke lovgive os ud af alle problemer her i samfundet.

Vi er jo nødt til hele tiden at debattere de væsentlige spørgsmål, og det håber jeg da også, sådan en debat her i dag kan medvirke til. Så jeg vil opfordre fru Mette Frederiksen til at få et lidt mere lyst syn på menneskeheden.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Fru Pernille Rosenkrantz-Theil for tredje og sidste gang.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Hvis ministeren ikke mener, at vi får den nødvendige viden via det forslag, som bliver behandlet her i dag, vil jeg gerne spørge ministeren, hvordan vi så får den, for det er jo ikke sådan, at regeringen har fremsat et forslag, der udpensler, hvordan vi så får den konkrete viden fra de konkrete arbejdspladser, der gør os i stand til at tage stilling til det.

Så til det her med, at man ikke kan lovgive om alting, at vi skal køre en kampagne for ligeløn: Der er altså lovgivet om ligeløn. Den lov er 26 år gammel. Det kan godt være, ministeren ikke mener, at man skal lovgive om alting, men hvis ministeren ikke mener, at man skal lovgive om ligeløn, så mener jeg, det er en større revolu-

tion, fordi det betyder, at vi skal tage lovgivning af bordet, hvis jeg forstår ministerens signaler korrekt.

Der er lovgivning på det her område, og jeg synes, det er fint, at der er lovgivning.

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg vil bare lige præcisere, at det ikke er ligelønsloven, vi diskuterer her i dag. Det er en lønstatistik.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 124: Forslag til lov om orlov til lønmodtagere, der passer nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom.

Af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen).

(Fremsat 27/2 2002).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Flemming Oppfeldt (V):

Venstres ordfører er forhindret i at være til stede i dag, og jeg skal på Venstres vegne holde ordførers tale.

Dette lovforslag skal ses i sammenhæng med lov om social service, hvor vi også havde et lovændringsforslag tidligere på dagen. Forslaget skal sikre, at lønmodtagere får ret til at tage orlov fra deres arbejde for i stedet at passe en nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom.